

Х а л ь м г и н б а а т р ү р н

1919 джил урдк Яндгга Мацга нутгар, Төрскән олт хортнас харсхин төлэд хальмгуд эврәннь мөртә церг бүрдәдж Улан Цергт церглх көвүд дуудх саамд, хаврин болн намрин соргудт эргн, Көк тенъгст загъс бәрдг угатә Исмалин Манджин булд Лидж гидг уугън үрнъ гарсн болдг. Манджинәс көвүн гарч гисн зәнъг „теврәд авм“ бичкн, Бәәх гидг селәг эргәд герәс, герүр сонъсгдв. Көвүн өсәд, босад школд орв. Кануковск дундин школд сурад, алдр Ленинә комсомолин зергләнд орад, доладгч класс чиләчкәд, Аәдрхн ордж сурсмн.

Тер хоорндан 20 джил болв. Хөрн наста, зөвәр сән далта-ээмтә, залушгрчкскн Манджин Лиджиг 1939 джил Аәдрхн балгъсна Микояновск района дәәнә халхин комиссариат эрк биш цергллгънд дуудсмн.

Украинд, Львовск областин, Рава-Руська балгъснд 41-ч дивизин 240 стрелковий полкд артиллерист болдж Лидж церглсмн.

...1941 джилин июнь сарин дундар тер полк орн-нутгиннь меджәгъәс 7—8 дуунад, зуна лагерьт бәәсмн. Тиигәд

чигн дәәнә түрүн бдрәс авн полк күчтә-күчтә гидг ноолданд орлцсмн.

1942 джил Лидж алдр Коммунистическ партин зергләнд орсмн. Төрскнә дәәнд эн минометчик, связист болн артиллерист болв. Хөбннь 1248 ИПТАП-д товин командир йовад Лидж хойр дакдж шавтв.

Түрүн шавтхдан Лидж шатлж бәәсн дәәнә галас гарлуга, чилтлнь йовад, дакад хойрдад, толгъадан күнд шав авад, госпитальмудар эргдж эмнүләд эдгсн болдг.

Шавтх сзамдан, Манджин Лидж, темдгтә 1943 джилин август сарин 26-д, мана Төрскимбдн дәәлдж-даджрхар ирсн хортиг, тер ик санагъинь салвлад, хәру көблж йовх Улан Цергин зергләнд, Днепр голд ирсмн. Хортн болхла, цаг зуур эзлсн мана газрин тө болгъинь ямаран болвчн эсвәр бәрдж үлдхәр ик сөрлт өгәд бәәсн бийнь, мана алдр дәәчнрин күчтә цокврт тесдж ядад, әмән харсдж зулдж йовхднь, Улан Церг телнә „эем цеернь морддж“ көбсмн.

Днепр гол болхла Т. Шевченко келсәр „орклад, иргләд“, дольгань дольгагъан күчлж, көбс цахрад, мел кенәстн

болвчигн әмән авч зулнав гишнь, Хар тенъгсүрадгъдж урсна. Сумн суулгъар асхсн мет асхрад, голин усн буслджахшнь үзг-үзгтән цацглад бәәнә.

Тер бийнь командовань ююни эв-аргъар болв чигн Днеприг гатлх заквр өгсмн...

Тер дәәндән Лидж 5 немшиг алад, түрүн болдж хортна окопур гуудж ордж, эзлсмн, болв терүндән күнд гидгәр толгъагъарн шавтсмн.

Ик гидг күчтә баатр йовдл гаргъдж, Төрскән харссндан алдр Коммунистическ партин член, хальмг загъсчин үрн, сержант Манджин Лидж СССР-н Деед Советин Президиумин Указар, 1944 джилин март сарин 8-д Советск Союзин Герой нер зуусн болдг.

Госпиталәс эдгәд гарч ирәд, Манджин Лидж, Новосибирскд, заводт көдлн, көдлмшин хөбн асхар даслг техникум чиләгъәд, ода тер заводтан техник-регулировщик болдж көдлчәнә.

Дәәнд йовснла әлл, коммунист Манджин Лидж, көдлмштән чигн шундж көдләд, үүрмүдтән тоомсртад бәәнә.

БЕМБИН Тимофей.